

Aluerakentamisen ja suurten infrahankkeiden vuosikymmen

1970-lukuvun alkua leimasi maailmanlaajuisesti öljykriisi. Rooman klubin MIT:n tutkijoilta tilaama raportti *"Kasvun rajat"* herätti keskustelua luonnonvarojen riittävyydestä ja jatkuvan talouskasvun aiheuttamista ongelmista.

SKTY:n puheenjohtajana toimi vuosikymmenen alussa Helsingin kaupungininsinööri **Martti Anttila**. Hän oli avarakatseinen kuntatekniikan tekijä, joka Kuntatekniikka-lehdessä ja vuosikokouspuheessaan Jyväskylässä 1970 nosti yhdistyksen piirissä ehkä ensi kertaa näkyvästi esille myös ympäristövastuun: *"Tosiasia kuitenkin on, että ympäristönsuojelu vaatii entistä enemmän huomiota osakseen ja elinympäristön huonontamisen ja saastumisen estämiseksi olisi tehtävä paljon nykyistä enemmän. Suomen Kunnallisteknillinen Yhdistys tuntee tässä suhteessa vastuunsa yhdistyksenä samoin kuin sen jäsenet kukin toimessansa."*

Keskeisiä keskustelunaiheita olivat muun muassa kasvukeskusten aluerakentaminen, liikennesuunnittelu sekä jätevesien puhdistus ja kaukolämmitys. Myös jätehuollosta ja kunnan roolista siinä keskusteltiin reippaasti - kuten tänäänkin. Tietotekniikkakin teki vähitellen tuloaan kuntatekniikan suunnitteluun.

Toimikuntatyö oli yhdistyksessä vilkasta läpi vuosikymmenen. Esimerkiksi *Kadun tasaisuusnormit* laadittiin SKTY:n toimikuntatyönä ensimmäisenä Pohjoismaissa. Yhdistys oli lausunnoillaan mukana vaikuttamassa muun muassa jätehuoltolain, katumaksulain ja jätevesimaksulain valmisteluun.

SKTY:n jäsenmäärä ylitti kuudensadan rajan 1975. Vuodesta 1953 yhdistyksen sihteerinä toiminut **Jorma Niemelä** julkaisi Kunnallistekniikka-lehden numerossa 3/1976 monipuolisen katsauksen yhdistyksen 50-vuotiseen historiaan. Siinä hän totesi viime vuosinakin yhdistyksen toimintaa kehitettäessä havaitun asian: *"Yhdistyksen toimintaa kuulee silloin tällöin arvosteltavan. Toiminta voisi olla näkyvämpää, enemmän ulospäin suuntautuvaa, huomiota herättävämpää. Tehokkaampi ja näkyvämpi toiminta vaatii myös toisenlaisia taloudellisia resursseja. Ja tästä syystä hallitus on päättänyt edetä asioissa varovasti"*. Tuo varovaisuus kesti vielä lähes neljä vuosikymmentä.

1970-luvulla maamme kaupungeissa toteutettiin monia erittäin merkittäviä kuntatekniikan rakentamishankkeita. Kaksi niistä oli kuitenkin omassa luokassaan: Helsingin metro ja Päijännetunneli. Molempia oli suunniteltu jo kauan, metroa 1950-luvun puolivälistä lähtien.

Metron rakentaminen oli kuuma puheenaihe pääkaupungissa 1960-1970-luvuilla. Nyt 40 vuotta myöhemmin metro on taas uutisten otsikoissa, kun rataa vihdoin jatketaan länteen. Tuo läntinen osuus aina Matinkylään saakka oli jo alkuperäisissä suunnitelmissa. Kuntatekniikka-lehden numeron 5/1972 artikkelissa, kun rakennustyöt olivat jo käynnissä, arvioitiin metroliiikenteen alkavan syksyllä 1977 ja koko tuolloin suunnitellun metroverkon olevan liikennekäytössä *"noin vuoteen 1990 mennessä"*.

Metroliienne Rautatientorilta Itäkeskukseen alkoi värikkäiden vaiheiden jälkeen lopulta kesällä 1982, lähes viisi vuotta alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Liikennöinnin aloittamiseen lännen suuntaan näyttää kuluvan ainakin yhden "kuntatekniikan kvartaalin" verran tuolloin arvioitua kauemmin.

Päijännetunneli puolestaan ratkaisi pääkaupunkiseutua pitkään vaivanneen pulan laadukkaasta raakavedestä. 120 kilometriä pitkä kalliotunneli Päijänteen Asikkalanselältä Helsingin ja Vantaan rajalle Silvolan tekojärvelle on maailman pisin yhtäjaksoinen kalliotunneli. Rakentaminen alkoi 1973 ja tunneli otettiin käyttöön 1982 - kuten Helsingin metrokin. Tunnelin kautta johdetaan vuosittain lähes 100 miljoonaa kuutiometriä vettä puhdistettavaksi pääkaupunkiseudun talousvedeksi.

Paavo Taipale

Lähde: Kunnallistekniikka-Kommunalteknik -lehden vuosikerrat 1970–1977 sekä SKTY:n valokuva-arkisto.